

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 26.01.2011
Sayı: 343

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nda değişiklik yapılması hakkındaki Kanun
Teklifim gerekçesi ile ekte sunulmuştur.
Gereğini arz ederim.
Saygılarımla.

Ali EKİCİ
Gaziantep Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği			
Asas Komisyon	Adalet			
Tarih: 03 Şubat 2011		F. No: 2/856		
M.Y.	Müdür	D.Bşk.	G.Sek.Y.	Gen.Sek.
16.01.11	MT	[Signature]	[Signature]	[Signature]
BAŞKAN		[Signature]		

GENEL GEREKÇE

Bir toplumun temel yapı taşı olan aile kurumunun sağlam bir zemin üzerine inşa edilmesi ve dolayısıyla devamlılığının sağlanması, evlilik kararının aile baskısı, maddi nedenler, töre gibi bir takım unsurlardan bağımsız bir şekilde ve kanunen belirlenen erginliğe ulaştıktan sonra alınması ile mümkün olabilmektedir.

Erginliğin 18 yaşının doldurulması ile başladığını belirten Medeni Kanun'umuzda evlenme ehliyeti için 17 yaş sınırı getirilmiştir. Ehliyet alabilmek için, oy kullanabilmek için "on sekiz yaşını doldurmak" yasal zorunluluğu getirilmesine rağmen "aile kurmak" gibi önemli bir konuda "18 yaşını doldurmuş olmak" koşulunun aranmaması özellikle kız çocuklarımızın istismarına ve kız çocukları için evlenme yaşının 12'ye kadar düşmesine neden olmaktadır.

Yapılan araştırmalar ülkemizde 5,5 milyon "çocuk gelin" olduğunu göstermektedir. 18 yaşın altında evliliklerin toplam evlilikler içindeki oranı yüzde 40'a yaklaşmıştır. Bu durum pek çok olumsuzluğu da beraberinde getirmektedir. Her şeyden önce, erken yaş evlilikleri özellikle kız çocuklarımızın çocukluklarını gereğince yaşayabilmesinin, eğitim hakkını kullanabilmesinin, istihdama katılabilesinin önünde büyük bir engeldir ve taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerin ilgili maddelerinin ihlalidir.

Erken yaş evliliklerinin getirdiği bir diğer olumsuzluk ise erken yaş gebelik ve doğum ile birlikte ortaya çıkan anne ve bebek ölümlerindeki artıştır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalar, erken yaş gebeliklerinde, gebelik ve doğuma bağlı anne ölümlerinin 4 kat fazla olduğunu göstermektedir.

Kayıp Çocuklar Başta Olmak Üzere Çocukların Mağdur Olduğu Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu tarafından yapılan araştırma ve incelemeler sonucunda; çocukların kaybolmalarının, çalıştırılmalarının, cinsel istismara ve fiziksel şiddete maruz kalmalarının saptanan ortak nedenlerinden biri de "erken yaşta evlilik" tir.

Yine TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu'nun Erken Yaşta Evlilikler Hakkında İnceleme yapan alt komisyonu tarafından hazırlanan raporda da; erken yaş evliliklerinin toplumumuzdaki kadın-erkek eşitsizliği uçurumunu derinleştirdiğini, bu tür evliliklerin kadınları eğitimsizlik, yoksulluk, cahillik ve bağımlılık çukuruna ittiğini ortaya koymaktadır.

Aynı raporda, kendilerini koruyamayacak yaşıta ve eğitimlerini tamamlamadan evlendirilen kız çocuklarının, eşleri tarafından fiziksel, duygusal, sözel ve hatta cinsel şiddete maruz kaldıklarına da yer vermektedir.

Yukarıda bahsedilen nedenler göstermektedir ki; geleneksel, dinsel ve ekonomik nedenlerle yaptırılan erken yaş evlilikler çocuk hakları, insan hakları ve kadın hakları ihlallerine neden olmaktadır. Bu nedenle 18 yaş altı evliliklerin kesinlikle yasaklanması gerekmektedir.

Kanun teklifi ile evlilik yaşının hâkim kararıyla olağanüstü durumlarda onyediye, olağan durumlarda da onsekize çekilmesi, böylece özellikle kız çocuklarımızın çocukluklarını gereği gibi yaşayabilmesi, kaldırabileceklerinden fazla sorumluluk altına itilmelerinin önlenmesi, eğitim haklarının ellerinden alınmasının önüne geçilmesi, istihdama katılım oranlarının artırılması, cinsel ve fiziksel istismardan uzak tutulmalarının sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, evlilik yaşının hâkim kararıyla olağanüstü durumlarda onyediye, olağanüstü durumlar dışında ise onsekize çıkarılması, böylece özellikle kız çocuklarımızın ailelerin maddi çıkarlarının, gelenek ve törelerin kurbanı olmasının, eğitimsiz kalmalarının ve dolayısıyla çalışma hayatına katılamamalarının, kaldırabileceklerinden fazla sorumluluk altına itilmelerinin ve böylece yaşayacakları ruhsal ve fiziksel çöküntünün, yaşayacakları fiziksel şiddetin ve cinsel istismarın önüne geçilmesi öngörülmektedir.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

TÜRK MEDENİ KANUNU'NUN BİR MADDESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 124. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Erkek veya kadın onsekiz yaşını doldurmadıkça evlenemez.

Ancak, hâkim olağanüstü durumlarda ve pek önemli bir sebeple onyedî yaşını doldurmuş olan erkek veya kadının evlenmesine izin verebilir. Olanak bulundukça karardan önce ana ve baba veya vasi dinlenir.”

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Habip KOCAMAN

Habip KOCAMAN
Kanunlar ve Kararlar
Müdürü

